

**Зубов
Микола
Іванович**

6 січня 1948 р. н.

д-р філол. наук, проф. кафедри
теорії та практики перекладу

Контактна інформація:

Тел.: 776-04-42

E-mail: zubov@tm.odessa.ua

Основний напрямок у науковій діяльності

- лінгвотекстологія слов'янських середньовічних рукописних пам'яток, слов'янські духовні старожитності

Кандидатська дисертація:

«Древнерусская теонимия: проблема собственного и нарицательного»

Місце захисту:

Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова, Одеса

Рік захисту:

1982 р.

Докторська дисертація:

«Слов'янські повчання проти язичництва в лінгвотекстологічному висвітленні»

Місце захисту:

НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Київ

Рік захисту:

2005 р.

Дисертації, захищені під науковим керівництвом ученого

- Алатирєва Н. Б. Номінативна ланка в українському обрядовому фольклорі – 2002 р.
- Мартинова Л. Б. Словотвірний потенціал українських одиниць іменників – 2004 р.

Наукова школа

Належить до Одеської ономастичної школи. За колом наукових зацікавлень та зв'язків тяжіє також до Московської етнолінгвістичної школи.

Навчальна діяльність (списки дисциплін, лекційні курси)

- «Загальне мовознавство (теорія мовознавства)»
- «Лінгвістична типологія та мовні ареали»
- «Соціолінгвістика» (для студентів спец. прикладна лінгвістика)
- «Сербська мова»
- «Основи наукових досліджень»

Наукові праці з 2000 р.

Монографії, навчальні посібники та навчально-методичні рекомендації

2004

Лінгвотекстологія середньовічних слов'янських повчань проти язичництва : монографія / М. І. Зубов. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2004. – 335 с.

2007

Історія мовознавства : довідкові матеріали до курсу лекцій / М. І. Зубов. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 79 с.

Методичні вказівки для студентів-філологів до написання наукового студентського твору з мови : курсова, випускна, дипломна, магістерська роботи / М. І. Зубов. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 50 с.

2013

Славяно-немецкие межъязыковые параллели: из наблюдений над лексико-семантической типологией германизмов. Доклад к XV Международному съезду славистов (Минск, 20-27 августа 2013 г.) / Н. И. Зубов. – Київ : Освіта України, 2013. – 55 с.

Автореферат дисертації:

Слов'янські повчання проти язичництва в лінгвотекстологічному висвітленні : автореф. дис ... д-ра філол. наук. / М. І. Зубов . – Київ, 2005. – 36 с.

Бібліографічні покажчики

2000

Юрій Олександрович Карпенко : бібліогр. покажч. / М. І. Зубов, В. О. Колесник. – Одеса : Астропринт, 2000. – Вип. 3. – 35 с.

2006

Юрій Олександрович Карпенко : бібліогр. покажч. / М. І. Зубов. – Одеса, 2006. – Вип. 4. – 23 с.

Рецензії:

2006

Невичерпна спадщина / М. І. Зубов // Українська мова : наук.-теорет. журнал. – 2006. – № 3. – С. 111-116. – Рец. на кн.: О. О. Потебня й актуальні питання мови та культури: зб. наук. пр. / відп. ред. В. Ю. Франчук. – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2004. – 368 с.

[Рец.] / М. І. Зубов // Русский язык в научном освещении. – 2006. – № 2 (12). – С. 306-308. – Рец. на кн.: О. О. Потебня й актуальні питання мови та культури: зб. наук. пр. / відп. ред. В. Ю. Франчук. – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2004. – 368 с.

2007

[Рец.] / М. І. Зубов // Зап. з ономастики. – Одеса, 2007. – Вип. 10. – С. 129-133. – Рец. на кн.: Крупеньова Т. І. Функції власних назв у драматичних творах Лесі Українки. – Одеса : Астропринт, 2004. – 160 с.

2013

Лінгвістична славістика: мовознавча, термінологічна та лексикографічна традиція Польщі / М. І. Зубов // Слов'янські обрії . – 2013. – Вип. 5. – С. 262-272. – Рец. на кн.: Водогосподарська лексика польської мови: від давнини до сучасності / О. А. Войцева. – Чернівці : Букрек, 2010. – 424 с .

Редагування збірників

2008

Літературна ономастика : зб. ст. / Ю. О. Карпенко ; відп. ред. М. І. Зубов ; упоряд.: М. Р. Мельник. – Одеса : Астропринт, 2008. – 324 с.

Статті:

2000

39 Слово Григорія Богослова і списки його давньоруської переробки / М. І. Зубов // Слов'янський збірник. – Одеса, 2000. – Вип. 7. – С. 20-27.

Наш Учитель (ліричний роздум до ювілею Ю. О. Карпенка) / М. І. Зубов // Юрій Олександрович Карпенко : бібліогр. покажч. – Одеса, 2000. – Вип. 3. – С. 8-17.

Об интеркультурных языковых образах (к постановке вопроса) / Н. И. Зубов // Hungaro-Baltoslavica 2000 : abstr. – Budapest, 2000. – С. 151-152.

2001

Давньосемітські міфоніми Ваал-Гад і Мені-Мануфі, їх перекладацькі еквіваленти у християнській традиції та давньоруські церковні повчання / М. І. Зубов // Записки з ономастики. – 2001. – Вип. 5. – С. 11-17.

Ключові слова давньоруського повчального тексту / М. І. Зубов // Історія та сучасність християнства : зб. ст. : матеріали наук. конф., присвяч. 2000-річчю Різдва Христового (м. Одеса, 25-26 груд. 2000 р.). – Одеса, 2001. – С. 25-31.

Лексико-тематические сгущения и их семантико-аксиологические пики : к текстовому пониманию древнерусского «хула» / Н. И. Зубов // Известия Уральского государственного университета. – Екатеринбург, 2001. – Вып. 4: Гуманитарные науки. – С. 195-200.

Питання про граматичне число назви «рожаниця» в давньоруських антирожаничних повчаннях / М. І. Зубов // Слов'янський збірник. – Одеса, 2001. – Вип. 8. – С. 38-45.

2002

Графічно-орфографічні особливості списків одного давньоруського церковного повчання / М. І. Зубов // Слов'янський збірник. – Одеса, 2002. – Вип. 9. – С. 23-30.

Давньоруський етнонім фрязи: одна богословська конотація / М. І. Зубов // Записки з ономастики. – Одеса, 2002. – Вип. 6. – С. 3-13.

Історична ментальність і лінгвістика (до питання про концепти давньоруського середньовіччя) / М. І. Зубов // Записки з загальної лінгвістики. – Одеса, 2002. – Вип. 5. – С. 91-97.

2003

Біблійні паралелі *Саваоф* – *Род* у давньоруському повчанні «О вдуновении духа в человека» / М. І. Зубов // Проблеми інтерпретації і рецепції художнього тексту : зб. наук. пр. на пошану проф. Нонни Шляхової. – Одеса, 2003. – С. 59-65.

Біблійні паралелі *Саваоф – Род* у давньоруському повчанні «О вдуновении духа в человека» / М. І. Зубов // Історико-літературний журнал. – 2003. – № 9. – С. 102-108.

Концепт «тварність» у двох давньоруських повчаннях / М. І. Зубов // Записки з українського мовознавства. – Одеса, 2003. – Вип. 12 : Українська ментальність: діалог світів. – С. 3-13.

Літописний образ Перуна у світлі біблійних паралелей / М. І. Зубов // Київська старовина. – 2003. – № 6. – С. 51-56.

2004

Женская теонимия в древнерусском толковании XXXIX Слова Григория Назианзина / Н. И. Зубов // Вопросы ономастики. – Екатеринбург, 2004. – № 1. – С. 40-47.

2005

Ми любимо Вас, Учителю! / М. І. Зубов // Записки з загальної лінгвістики . – 2005. – Вип. 6. – С. 6-12.

Південнослов'янські віли і біблійний Віл у давньоруській книжності [Текст] / М. І. Зубов // Історико-літературний журнал. – Одеса, 2005. – Вип. 11. – С. 54-60. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://liber.onu.edu.ua/pdf/ist_lit_11_05.pdf

Терміни РОД та ІМАРМЕНІЯ в давньоруській книжності / М. І. Зубов // Записки з загальної лінгвістики . – 2005. – Вип. 6. – С. 66-73.

2006

Аспект антропоцентричності в лінгвотекстології історичного тексту / М. І. Зубов // Записки із загальної лінгвістики. – Одеса, 2006. – Вип. 7. – С. 133-138.

Лексика греческого источника как текстологический индикатор для древнерусских рукописей / Н. И. Зубов // Слов'янський збірник. – Одеса, 2006. – Вип. 11. – С. 17-20.

Одеський список середньовічних рукописних коментарів до Слів Григорія Богослова / М. І. Зубов // Слов'янський збірник. – Одеса, 2006. – Вип. 12. – С. 33-46.

Одна давньослов'янська книжна міфологема у світлі грецької народної етимології / М. І. Зубов // Давньоруське любомудріє : тексти і контексти. – Київ, 2006. – С. 176-181.

2007

Два примера ономастической парадигматики художественного произведения / Н. И. Зубов // Материалы по русско-славянскому языкознанию. – Воронеж, 2007. – С. 348-352.

Конфесійний контекст народно-етимологічного осмислення етноніма *сарацини* / М. І. Зубов // Актуальні проблеми української лінгвістики : теорія і практика. – Київ, 2007. – Вип. 14. – С. 3-10.

Текстологические замечания к Одесскому списку переводных комментариев к Словам Григория Богослова / Н. И. Зубов // Вісник ОНУ. – Одеса, 2007. – Т. 12, вип. 3 : Філологія: мовознавство. – С. 56-63.

2008

Заметки по поводу этнонима сарацины в некоторых древнерусских памятниках / Н. И. Зубов // Етнолінгвістичка проучавања српског и других славенских језика : зб. радова. – Београд, 2008. – С. 163-171.

Конфесійний контекст народноетимологічного осмислення етноніма Сарацини / М. І. Зубов // Методологічні аспекти літературознавчого синтезу : зб. наук. пр. на пошану проф. Нонни Шляхової з нагоди її 75-річчя. – Одеса, 2008. – С. 96-102.

Рукописи південнослов'янського походження в зібранні Одеської державної наукової бібліотеки ім. О. М. Горького : стан і перспективи дослідження / М. І. Зубов, Д. С. Іщенко // Мовознавство. – 2008. – № 2/3. – С. 103-110.

2009

В Украине та на Украине : зауваги до новітнього граматичного Filioque / М. І. Зубов // Мовознавство. – 2009. – № 3/4 : На пошану члена-кореспондента НАН України Ю. О. Карпенка з нагоди його 80-річчя. – С. 30-39.

Ми любимо Вас, учителю! Члену-кореспонденту НАН України, д-ві філол. наук, проф. кафедри української мови ОНУ ім. І. І. Мечникова Юрієві Карпенку- 80. / М. І. Зубов // Чорноморські новини (газ.) : Громадсько-політична газета. – 03/10/2009. – № 108/109. – С.7.

Об «опасности украинизации антропонимов»: ответ в жанре научной инвективы / Н. И. Зубов // Філологічні дослідження : зб. наук. пр. з нагоди 80-річчя члена-кореспондента НАН України проф. Ю. О. Карпенка. – Одеса, 2009. – С. 97-108.

Соответствует ли греческое εἰμαρμένη древнерусскому род? / Н. И. Зубов // Медієвістика. – Одеса, 2009. – С. 89-96.

2010

Кілька етимологічних зауважень до назв слов'янських міфологічних персонажів / М. І. Зубов // Мовознавство. – 2010. – № 2/3 : На пошану академіка НАН України Г. П. Півторака з нагоди його 75-річчя. – С. 113-123.

2011

Антропонимия Слепченского помяника XVI-XVII ст. / Н. И. Зубов, Д. С. Ищенко // Современная славистика и научное наследие С. Б. Бернштейна : тез. докл. – М., 2011. – С. 209-211.

Індоевропейський контекст номінації деяких транспортних засобів / М. І. Зубов // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2011. – Вип. 3. – С. 18-20.

Мультилінгвально-історичний контекст однієї німецько-української лексико-семантичної відповідності: семасіологічний етюд / М. І. Зубов // Життя – у слові : зб. наук. пр. на пошану акад. В. М. Русанівського. – Київ, 2011. – С. 472-482.

Научные чтения памяти члена-корреспондента НАН Украины Ю. А. Карпенко / Н. И. Зубов // Вопросы ономастики. – 2011. – № 1 (10). – С. 178-180.

Юрий Александрович Карпенко и Одесская ономастическая школа / Н. И. Зубов, Л. Ф. Фомина // Слов'янський збірник. – Одеса, 2011. – Вип. 14/15. – С. 9-17.

Bogisicev nesporazum na Novorosijiskom sveucilistu / M. I. Zubov // Bogisic i kutura sjecanja : zbornik radova znanstvenog skupa s medunarodnim sudjelovanjem odrzanog u prigodi stote godisnjice smrti Balda Bogisica. – Zagreb, 2011. – S. 249-253.

2012

Библейские истоки летописного образа Перуна / Н. И. Зубов // О сколько нам открытий чудных... : материалы к 80-летию со дня рождения Д. С. Ищенко. – Одесса, 2012. – С. 32-38.

2013

Из наблюдений над лексикой русских и украинских переводов Станислава Лема в сопоставлении с польским оригиналом [Текст] / Н. И. Зубов // Вісник ОНУ. – 2013. – Т. 18, вип. 2(6) : Філологія. – С. 51-58. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/5166>

Наукові читання пам'яті члена-кореспондента НАН України Юрія Олександровича Карпенка [Текст] / М. І. Зубов, Л. О. Петрова, Т. Ю. Ковалевська // Записки з ономастики. – 2013. – Вип. 16. – С. 166-173. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liber.onu.edu.ua/pdf/onomast16.pdf>

2014

Юрий Александрович Карпенко и его кафедра общего и славянского языкознания [Текст] / Н. И. Зубов // Записки з ономастики. – 2014. – Вип.17: Пам'яті доктора філологічних наук, професора, члена-кореспондента НАНУ Юрія Олександровича Карпенка, з нагоди 85-річчя з дня народження. – С. 44-53. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://liber.onu.edu.ua/pdf/onomast_17_2014.pdf

Юрий Александрович Карпенко и его кафедра общего и славянского языкознания / Н. И. Зубов // Слов'янський збірник. – 2014. – Вип.18: Пам'яті члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора Юрія Олександровича Карпенка (1929-2009) з нагоди його 85-річчя з дня його народження . – С. 215-225.

2015

Юрий Александрович Карпенко и его кафедра общего и славянского языкознания [Текст] / Н. И. Зубов // Записки з ономастики. – 2015. – Вип.18. – С. 44-53. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/onomast18.pdf>

Участь у національних, міжнародних заходах

- Керівник Південного регіонального відділення Українського комітету славістів

- Член бюро УКС
- Член спеціалізованої вченої ради Д 26.172.01 при Інституті мовознавства ім. І. І. Потебні НАНУ
- Член експертної комісії ДАК
- Учасник Міжнародних з'їздів славістів (XII – Краків, 1998 р. ; XIV – Охрид, 2008 р. ; XV – Мінськ, 2013 р.)